

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Keva och till vissa lagar som har samband med den

UTKAST 29.2.2024

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om Keva, lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter ändras. Tillsynen över Keva överförs i sin helhet från finansministeriet till Finansinspektionen. Finansinspektionens tillsyn utvidgas således till att utöver tillsynen över planeringen av Kevas finansieringsverksamhet och över dess placeringsverksamhet också omfatta Kevas övriga verksamhet. Finansministeriet utnämner dock fortfarande Kevas fullmäktige och fastställer utjämningsavgiften för pensionsutgifterna, de belopp som ska betalas vid överföringen av de medel som behövs för betalning av pensioner till personalen vid staten, evangelisk-lutherska kyrkan, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank och betalningsdagarna för dem samt den ersättning som ska betalas till Keva för skötseln av uppgifter i anslutning till pensionsskyddet för personerna i fråga.

Till lagen om Keva fogas de behörighetsbestämmelser som Finansinspektionen behöver för sin tillsynsuppgift. De ändringar som föranleds av överföringen av tillsynen görs också i lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter. I lagen om Finansinspektionen föreslås bestämmelser om att Keva är ett tillsynsobjekt som kan jämföras med Finansinspektionens auktoriserade tillsynsobjekt, vilket innebär att Finansinspektionen i förhållande till Keva i hög grad får motsvarande tillsynsbefogenheter som när det gäller andra aktörer som hör till gruppen i fråga. Den tillsynsavgift som tas ut hos Keva enligt lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter höjs så att den motsvarar Finansinspektionens utvidgade tillsynsuppgift.

Vidare ändras lagen om Keva så att de särskilda behörighetsvillkoren och verksamhetsförpliktelserna för Kevas styrelse och verkställande direktör i huvudsak motsvarar kraven på och förpliktelserna för arbetspensionsbolagens ledning enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Till lagen om Keva fogas bestämmelser om Kevas ansvariga matematiker och dennes uppgifter. I lagen om Keva föreslås också flera mindre ändringar genom vilka bland annat sammanträdena för Kevas fullmäktige och valutskott kan vara elektroniska sammanträden, den lagstadgade skyldigheten att tillsätta en delegation för ärenden som gäller arbetsoförmåga och rehabilitering i anslutning till Keva slopas och skyldigheten för finansministeriet, kyrkans pensionsfond, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank att vart femte år bedöma hur kostnadseffektiviteten och kvalitetsnivån för skötseln av deras pensioner förverkligas slopas.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025.

LAGFÖRSLAG

1. Lag om ändring av lagen om Keva

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om Keva (66/2016) 9 b, 18 och 31 §, av dem 9 b § sådan den lyder i lag 513/2020, *ändras* 6 och 7 §, 8 § 1 och 3 mom., 8 c §, 9 § 4 mom. 4 punkten, 14 § 1 mom., 21 § 2 mom., 24 § 3 mom. och 25 a § 2 mom., av dem 6 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 514/2020, 8 § 1 och 3 mom., 8 c §, 9 § 4 mom. 4 punkten, 14 § 1 mom. och 21 § 2 mom. sådana de lyder i lag 513/2020, 24 § 3 mom. sådant det lyder i lag 455/2020 och 25 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 541/2019, samt *fogas* till 8 b §, sådan den lyder i lag 513/2020, ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1–5 mom. blir 2–6 mom., till 9 §, sådan den lyder i lag 513/2020, ett nytt 7 mom., till lagen nya 10 a och 14 a §, en ny 17 § i stället för den 17 § som upphävts genom lag 513/2020 samt till lagen nya 34 a och 36 a § som följer:

6 § *Tillsyn*

Finansinspektionen övervakar att Keva iakttar denna lag och annan lagstiftning om försäkringsverksamhet som gäller Keva och god försäkringssed. Finansinspektionen ska särskilt övervaka att Kevas verksamhet har ordnats på ett sätt som tryggar de förmåner som pensionskyddet omfattar och att bolagets förvaltnings- och styrsystem är tillräckliga och tillförlitliga.

Med avvikelse från 1 mom. omfattar Finansinspektionens tillsynsuppgift dock inte verksamhet som avses i 24 §.

Finansinspektionen kan av särskilda skäl förordna en specialrevision av Kevas förvaltning och räkenskaper.

7 § *Av finansministeriet tillsatt revisor och specialrevision*

Finansministeriet tillsätter för högst sex räkenskapsperioder i sänder en revisor som utifrån Kevas bokföring och annat material ska granska att de beräkningar som avses i 24 § och som Keva har lämnat om den summa som behövs för betalningen av statens, evangelisk-lutherska kyrkans, Folkpensionsanstaltens och Finlands Banks pensioner och om ersättningen för Kevas kostnader är riktiga och tillräckliga. Revisorn har dessutom till uppgift att utifrån Kevas bokföring och annat material granska att Keva har tagit ut statliga och kyrkliga arbetsgivares pensionsavgifter i enlighet med vad som föreskrivs i 2 § 1 mom. i lagen om finansiering av statens pensionskydd och 3 § 2 mom. i lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionskydd samt arbetstagarens pensionsavgift i enlighet med vad som föreskrivs i 168 § 2 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn och att pensionsavgifter samt överföringsavgifter och Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna har betalats till statens pensionsfond till rätt belopp och att pensionsavgifterna och Sysselsättningsfondens andel av arbetspensionskostnaderna har betalats till evangelisk-lutherska kyrkan till rätt belopp. Revisorn ska vara antingen en av Revisionstillsynen godkänd CGR-revisor eller en OFGR-revisor. Bestämmelser om revision finns i revisionslagen (1141/2015).

Finansministeriet kan av särskilda skäl förordna en specialrevision av Kevas räkenskaper i anslutning till den verksamhet som avses i 24 §.

8 §

Allmänna krav på förvaltningen

Styrelsen och verkställande direktören ska leda Keva med yrkesskicklighet och med beaktande av verksamhetens syfte samt i enlighet med sunda och försiktiga affärsprinciper och principerna för god förvaltning.

Styrelsen ska regelbundet utvärdera förvaltningsstadgan, de skriftliga verksamhetsprinciperna och kontinuitetsplanen.

8 b §

Beslutfattandet vid fullmäktigesammanträdena

Ett fullmäktigesammanträde ordnas antingen som ett ordinarie sammanträde eller som ett sammanträde i en elektronisk miljö (*elektroniskt sammanträde*).

Ett fullmäktigesammanträde är beslutfört när ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande vid sammanträdet.

8 c §

Valutskottet

Valutskottet bereder för fullmäktige förslag till arvoden för de förtroendevalda samt tillsättningen av styrelseledamöter.

Ett valutskottssammanträde ordnas antingen som ett ordinarie sammanträde eller som ett sammanträde i en elektronisk miljö (*elektroniskt sammanträde*).

Valutskottets ledamöter ska ingå i Kevas fullmäktige. Valutskottet har en ordförande och en vice ordförande. Den personliga suppleanten för en ledamot i valutskottet är ersättare för den som valts till utskottet. I valutskottets arbetsordning, som godkänns av fullmäktige, bestäms närmare om valutskottets sammansättning och val av ledamöterna samt om valutskottets verksamhet.

9 §

Styrelsen

Till styrelsens uppgifter hör att

4) godkänna Kevas förvaltningsstadga samt sörja för organiseringen och styrningen av Kevas verksamhet i övrigt,

Vad som i denna lag föreskrivs om styrelseledamöter ska på motsvarande sätt tillämpas på suppleanter.

10 a §

Elektroniskt sammanträde och elektroniskt beslutsförfarande

Ett elektroniskt sammanträde som avses i 8 b, 8 c eller 9 a § kan hållas genom videokonferens eller någon annan lämplig teknisk metod för dataöverföring så att

- 1) sammanträdetets ordförande och sekreterare på ett tillförlitligt sätt kan verifiera vem som deltar i sammanträdet,
- 2) sammanträdetets ordförande kan leda sammanträdet på det sätt som avses i 8 b, 8 c och 9 a §, och
- 3) den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena.

I ett i 9 a § avsett elektroniskt beslutsförfarande ska de ärenden som ska behandlas specificeras i kallelsen till sammanträdet och det ska nämnas före vilken tidpunkt ärendet kan behandlas i elektroniskt beslutsförfarande. Ett ärende är behandlat när samtliga styrelseledamöter har uttryckt sin åsikt i ärendet och tidsfristen för behandlingen har löpt ut. Ett ärende ska överföras för behandling vid ett sammanträde om bara en ledamot kräver detta eller om bara en ledamot har avstått från att uttrycka sin åsikt.

Ett protokoll som gäller beslut som fattats i elektroniskt beslutsförfarande kan justeras före sammanträdet.

Vid elektroniska sammanträden och i elektroniskt beslutsförfarande ska informationssäkerheten tillgodoses och det ska ses till att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

14 §

Verkställande direktör

Keva har en verkställande direktör som utnämns av styrelsen. Verkställande direktören har en ställföreträdare. Vad som i denna lag föreskrivs om verkställande direktören tillämpas också på ställföreträdaren. Behörighetsvillkor för tjänsten som verkställande direktör och tjänsten som vice verkställande direktör är högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften kräver samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap. Verkställande direktören ska vara väl ansedd och ha god kännedom om arbetspensionsförsäkringsverksamhet, placeringsverksamhet och ledning. Verkställande direktören får inte vara fullmäktigeledamot eller styrelseledamot i Keva.

14 a §

Särskilda behörighetsvillkor för ledningen

En juridisk person eller en minderårig eller den, för vilken har förordnats en intressebevakare, vars handlingsbehörighet har begränsats eller som är försatt i konkurs, får inte vara styrelseledamot eller verkställande direktör. I lagen om näringsförbud (1059/1985) föreskrivs om ett näringsförbuds inverkan på behörigheten.

Minst hälften av styrelseledamöterna och verkställande direktören ska vara bosatta inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen beviljar undantag från detta. Undantag får beviljas, om det inte äventyrar en effektiv tillsyn över Keva eller skötseln av Keva i enlighet med sunda och försiktiga verksamhetsprinciper.

En styrelseledamot eller verkställande direktören får inte vara ledamot av ett arbetspensionsförsäkringsbolags förvaltningsråd eller styrelse.

17 §

Skyldighet att anmäla förändringar som gäller styrelseledamöterna och verkställande direktören till Finansinspektionen

Keva ska utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om förändringar som gäller styrelseledamöterna och verkställande direktören. Av anmälan ska framgå att styrelseledamöterna och verkställande direktören uppfyller kraven i 9, 14 och 14 a §.

21 §

Pensionsansvarsfonden

När pensionsansvarsfondens medel placeras ska placeringarnas säkerhet, avkastning och likviditet tryggas samt placeringarna diversifieras. Beslut om placering av medlen fattas av Kevas styrelse som kan överföra sin beslutanderätt till tjänsteinnehavare och arbetstagare vid Keva på det sätt som anges i Kevas förvaltningsstadga.

24 §

Betalning av statens, evangelisk-lutherska kyrkans, Folkpensionsanstaltens och Finlands Banks pensionsutgifter och ersättning av Kevas kostnader

Staten, kyrkans pensionsfond, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank betalar i förskott till Keva det belopp som behövs för att betala pensionsförmåner. Om beloppet av de faktiska kostnaderna är större eller mindre än det uppskattade beloppet, ska skillnaden beaktas i efterhand som en korrigeringspost.

Statens pensionsfond betalar ersättning till Keva för skötseln av uppgifterna i anslutning till det pensionsskydd som tjänas in under anställning hos staten. Också Folkpensionsanstalten och Finlands Bank betalar ersättning till Keva för skötseln av pensionsskyddet för Folkpensionsanstaltens och Finlands Banks personal, och kyrkans pensionsfond betalar ersättning till Keva för skötseln av pensionsskyddet för evangelisk-lutherska kyrkans anställda. Finansministeriet fastställer det ersättningsbelopp som statens pensionsfond, kyrkans pensionsfond, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank ska betala i förskott till Keva. Keva lägger fram en beräkning av ersättningsbeloppet för finansministeriet. Ersättningsbeloppet beräknas till en nivå som motsvarar självkostnadsvärdet enligt 6 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Ersättningen betalas i månatliga, lika stora poster enligt en förhandsberäkning av beloppet av kostnaderna för året i fråga. Om beloppet av de faktiska kostnaderna är större eller mindre än det uppskattade beloppet, ska skillnaden beaktas i efterhand som en korrigeringspost.

Finansministeriet, kyrkans pensionsfond, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank bedömer årligen hur de mål som ställts för kostnadseffektiviteten och kvalitetsnivån för skötseln av pensionerna har förverkligats. I detta syfte ska Keva lämna tillräckliga uppgifter till de ovannämnda parterna.

Närmare bestämmelser om överföring av de medel som behövs för betalning av pensioner till statsanställda, evangelisk-lutherska kyrkans personal, Folkpensionsanstaltens personal och Finlands Banks personal och om ersättning för kostnader till Keva utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 a §
Riskbedömning

Keva ska till Finansinspektionen ge in ett sammandrag av riskbedömningen och de slutsatser som dragits av den. Sammandraget ska innehålla åtminstone resultaten av riskbedömningen, en beskrivning av de använda metoderna samt de viktigaste antagandena.

34 a §
Ansvarig matematiker

Keva ska ha en ansvarig matematiker med uppgift att se till att de försäkringsmatematiska metoder som tillämpas vid Keva är adekvata och att grunderna för de avgifter som avses i 19 § uppfyller kraven i denna lag.

Den ansvariga matematikern ska årligen ge styrelsen en bedömning av huruvida den i 2 § 1 mom. 2 punkten avsedda uppgiften har skötts på det sätt som förutsätts i 2 § 2 mom.

På behörighetsvillkoren för och fastställandet av behörigheten för den ansvariga matematikern samt på disciplinära påföljder tillämpas 31 kap. 5–9 § i försäkringsbolagslagen (521/2008). Finansinspektionen ska underrättas om att en ansvarig försäkringsmatematiker har anställts eller avgått.

36 a §
Finansinspektionens behörighet att meddela föreskrifter

Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om

- 1) beslut som avses i 17 §,
- 2) hur den interna kontrollen och riskhanteringen ska ordnas,
- 3) innehållet i insideranmälan och sättet att göra insideranmälan,
- 4) innehållet i insiderregistret och sättet att registrera uppgifter i insiderregistret,
- 5) tillämpningen av bokföringslagen och bokföringsförordningen på Keva, scheman för och noter till resultaträkningen och balansräkningen samt utarbetande av verksamhetsberättelsen,
- 6) bestämmande av investeringarnas verkliga värde, då de i balansräkningen värderas till anskaffningsutgiften, och om uppgivande av investeringarnas verkliga värde och anskaffningsutgift för varje balansräkningspost i noterna samt överföringar mellan placerings- och anläggningstillgångar,
- 7) hur finansiella instrument och investeringsfastigheter samt derivatavtal ska presenteras i bokslutet när de värderas enligt 5 kap. 2 a eller 2 b § i bokföringslagen, om föreskrifter om detta behövs.

Om en i 1 mom. 5 punkten avsedd föreskrift om bokslut är av betydelse med tanke på den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller bokföringsförordningen, ska Finansinspektionen innan föreskriften utfärdas begära bokföringsnämndens utlåtande om den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som gäller tillsynen av Keva och som är anhängiga vid finansministeriet vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 4 § 3 mom., 4 § 4 mom. 8 punkten och 4 § 6 mom., 5 § 1 mom. 27 punkten, 28 § 2 mom., 29 § 5 mom., 31 § 4 mom. och 32 § 2 mom. sådana de lyder, 4 §:n 3 mom. i lag 954/2021, 4 § 4 mom. 8 punkten i lag 752/2012 och 4 § 6 mom. i lag 270/2021, 5 § 1 mom. 27 punkten i lag 520/2016, 28 § 2 mom. i lag 976/2021, 29 § 5 mom. i lag 1442/2016, 31 § 4 mom. i lag 184/2023 och 32 § 2 mom. i lag 954/2021 som följer:

4 § *Tillsynsobjekt*

Med auktoriserade tillsynsobjekt jämställs vid tillämpningen av 3 kap. i denna lag också försäkringsföreningar enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987), försäkringskassor enligt lagen om försäkringskassor (948/2021), pensionsanstalten Keva enligt lagen om Keva (66/2016), pensionskassor och pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor (946/2021), tilläggspensionskassor, tilläggspensionsstiftelser, EES-tilläggspensionsstiftelser och EES-tilläggspensionskassor enligt lagen om tilläggspensionsstiftelser och tilläggspensionskassor (947/2021), kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags och försäkringsföreningars andra än i 2 mom. 14 punkten avsedda holdingföretag samt konglomerats holdingsammanslutningar enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004), i enlighet med vad som föreskrivs i det nämnda kapitlet.

Med *övriga tillsynsobjekt* avses i denna lag

8) Keva, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och Sjömanspensionskassan enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006),

Finansinspektionen utövar tillsyn över statens pensionsfonds och Statens kärnavfallshanteringsfonds placeringsverksamhet och över efterlevnaden av bestämmelserna om insiderregister och insideranmälan samt över kyrkans pensionsfond. Bestämmelser om tillsynsuppgifterna finns dessutom i lagen om statens pensionsfond (1297/2006) och i kyrkolagen (652/2023).

5 § *Andra finansmarknadsaktörer*

Med *andra finansmarknadsaktörer* avses i denna lag

27) registeransvariga som avses i 4 f § i lagen om statens pensionsfond,

28 §

Begränsning av ledningens verksamhet

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser, pensionskassor, tilläggpensionsstiftelser, tilläggpensionskassor, EES-tilläggpensionsstiftelser, EES-tilläggpensionskassor, Keva, försäkringskassor och andra i 5 § 24 punkten avsedda finansmarknadsaktörer samt kreditinstituts, värdepappersföretags, försäkringsbolags, försäkringsföreningars, finans- och försäkringskonglomerats, värdepapperscentralers och börsers holdingföretag.

29 §

Tillsättning av ombud

Vad som föreskrivs i denna paragraf gäller också försäkringsföreningar, pensionsstiftelser, pensionskassor, tilläggpensionsstiftelser, tilläggpensionskassor, EES-tilläggpensionsstiftelser, EES-tilläggpensionskassor, Keva, försäkringskassor och arbetslöshetskassor, i 20 kap. 12 § 2 mom. i lagen om placeringsfonder avsedda filialer som är förvaringsinstitut, i 14 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder avsedda filialer som är förvaringsinstitut, dem som enligt 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder är registrerade i det register som avses i 5 kap. 2 § i den lagen, utländska organisationer som verkar som förvarare enligt 2 § 1 mom. 2 punkten i lagen om värdepapperskonton och dem som enligt 4 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare är skyldiga att anmäla sig till det register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som förs av Finansinspektionen.

31 §

Revisorernas anmälningsskyldighet

Vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas dessutom på försäkringsföreningar, pensionsstiftelser, pensionskassor, tilläggpensionsstiftelser, tilläggpensionskassor, EES-tilläggpensionsstiftelser, EES-tilläggpensionskassor, Keva, försäkringskassor, arbetslöshetskassor, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och Sjömanspensionskassan samt på dem som enligt 4 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare är skyldiga att anmäla sig till det register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som förs av Finansinspektionen.

32 §

Sammanställnings- och närvarorätt

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller på motsvarande sätt försäkringsföreningar, pensionsstiftelser, pensionskassor, tilläggpensionsstiftelser, tilläggpensionskassor, EES-tilläggpensionsstiftelser, EES-tilläggpensionskassor, Keva, försäkringskassor och arbetslöshetskassor.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3. Lag om ändring av 6 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) 6 § 1 mom. 12 och 13 samt
fogas till 6 § 1 mom. en ny 14 punkt som följer:

6 §

Avgifter som tas ut hos aktörer inom försäkrings- och pensionssektorn

De avgifter som tas ut hos de aktörer inom försäkringssektorn som betalar proportionell avgift och grundavgift bestäms enligt följande:

12) i fråga om statens pensionsfond enligt lagen om statens pensionsfond, kyrkans pensionsfond enligt kyrkolagen och Statens kärnavfallshanteringsfond enligt kärnenergilagen är grundavgiften 18 940 euro och den proportionella avgiften 0,002835 procent av balansomslutningen multiplicerat med 0,4,

13) i fråga om arbetslöshetskassor enligt lagen om arbetslöshetskassor är grundavgiften 8 220 euro och den proportionella avgiften 0,7119 procent av medlemsavgiftsintäkterna,

14) i fråga om pensionsanstalten Keva enligt lagen om Keva är grundavgiften 7 580 euro och den proportionella avgiften 0,002410 procent av balansomslutningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den XXX 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen